Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 166 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 30, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 30-го СЕРПНЯ 1997 р. Ч. 166 РІК CIV.

Завершилася морська частина навчань „Сі-Бріз-97"

Київ(Р.Р.). — Згідно з інформацією українського радіо, телебачення, УНІАН та інших засобів масової інформації України, у неділю, 24-го серпня, учасники військово-морських навчань „Сі-Бріз-97" прибули в український порт Донузлав і взяли участь у святкуванні шостої річниці незалежности України. Військові навчання тривають від 25 до 31-го серпня.

Морська фаза українсько-американських військово-морських навчань розпочалася 26-го серпня. Спочатку на американському десантному кораблі „Понсе" відбулися консультації для всіх учасників навчань, які розпочалися на базі Військово-морських сил України в „Донузлав" у селищі Новоозерне, поблизу Євпаторії. Тоді, згідно з пляном навчань, кораблі вийшли в північно-західну частину Чорного моря для дводобових навчань спільно з протиповітряною обороною.

У навчаннях взяли участь, окрім українських і американських, військові моряки Туреччини, Румунії, Болгарії, Грузії. Як спостерігачі прибули військові моряки Греції, Італії, Індії, Канади, Великобританії, Литви, Німеччини, Молдови.

Росія не приєдналася до участи у навчаннях, а 5,000 представників проросійських організацій Криму, Луганщини, Донеччини, Запоріжжя, а також з Москви і Кубані, пройшли колоною в Євпаторії під антинатівськими гаслами. До них приєднався і лідер КПУ Петро Симоненко, який сказав, що українських комуністів з російськими „об'єднує спільна біда". Ще 50 осіб із Севастополя і Ялти організували пікет на центральній вулиці селища Новоозерне, протестуючи проти цих навчань. В поширеній заяві вони твердять, що навчання „Сі-Бріз-97" є повторенням воєнної інтервенції країн Антанти 1918 року. На думку пікетувальників, навчання можуть стати початком окупації України військами НАТО. Біля монумента євпаторійському десанту відбулося віче лівих сил, на якому міністра оборони України Олександра Кузьмука оголошено „ворогом номер два", бо під номером першим у них — Леонід Кучма. Учасники мітингу принесли чорну домовину з написом „НАТО", яку плянували спалити. Однак за чиєюсь порадою її поламано і затоптано. Виступаючи на мітингу, лідер кримських комуністів Леонід Грач закликав відзначити 75 річницю створення СССР, яка припадає на 30-го грудня 1997 року. Під час цього ювілею Л. Грач пропонує на всіх просторах СНД організувати по-

(Закінчення на стор. 3)

ПАТРІЯРХ ВАРТОЛОМЕЙ ВІДВІДАЄ С. БАВНД БРУК

В понеділок, 27-го жовтня 1997 року, Всесвятіший Вселенський Патріярх Вартоломей відвідує Архиепархію Української Православної Церкви З'єднаних Стейтів Америки, розташовану у С. Бавнд Бруку і у Френклін Тавншип, Сомерсет, Н. Дж.

Його Святість Вартоломей, який має титул Вселенського Патріярха і Архиепископа Константинопольського й Нового Риму, є 270-им наслідником святого апостола Андрія Первозванного. Він займає перше місце поміж престолами 300-мільйонової Православної Церкви Христової і головує у братньому дусі, як „перший поміж рівними" над усіма православними ієрархами світу.

Ця візита Його Святости до Осередку Української Православної Церкви буде першою і очікується як дуже важлива подія в житті українських православних громад в діяспорі, які походженням пов'язані з Україною та духовно поєднані зі святим Престолом Константинопольським.

Українська Православна Церква ЗСА веде свій родовід зі стародавніх земель Руси-України (сучасної України). Саме до мешканців цих земель і приніс апостол Андрій Євангеліє. Християнізацію історії Руси-України почали місіонери Православного Християнського Престолу Константинопольського. У 988 році Божому святий рівноапостольський князь Володимир довершив цей процес християнізації, особисто прийнявши православне християнство і надихаючи своїх підданих іти за його прикладом. Охрищення Володимира, його дому і мешканців Києва на всі часи змінило обличчя Київської Руси-України й історії слов'ян. Київ став духовним центром всіх православних християн Руси-України. Якраз із цього центру розсилали місіонерів у всі кутки Володимирової держави. Їхніми стараннями почалося проповідування Євангелія і закладалися нові громади. Київська Церква-Матір і її Престол у святій Софії, збудованій на зразок Константинопольського престолу та відданий під опіку тієї самої Святої Мудрости Господньої, породили велике число православних християнських осередків і громад на захід і на схід від Дніпра, між ними і престіл православних християн Москви в Росії.

Українська Православна Церква ЗСА задовольняє духові потреби вірних, коріння яких в Україні. Церква в ранніх 1920-их роках знайшла притулок в Америці. Її перший єпископ Митрополит Іоан (Теодорович), був присланий з України 1924 року і очолював цю Церкву аж до своєї смерти в 1971 році. Наслідник його, другий єпископ нашої Церкви Мстислав приїхав до ЗСА в 1950 році і очолював Церкву, як Митрополит, аж до своєї смерти у 1993 році. Це його, внаслідок національного і церковного відродження в Україні, обрано в 1990 році Всеукраїнським Собором у Києві першим Патріярхом Київським і всієї України.

Сучасним Главою Церкви є Блаженніший Константин, Митрополит УПЦеркви ЗСА і в діяспорі. Разом з Архиепископами Антонієм і Всеволодом та Єпископом Паїсієм, він керує духовним життям

(Закінчення на стор. 3)

В. Жириновський пропаґує антиамериканізм

Москва. — Акцію, спрямовану нібито на захист російських харчових підприємств, проти „вторгнення в Росію західної отрути", провела в російській столиці Ліберально-демократична партія. У пікеті навпроти московського ресторану „МекДоналдс" на Пушкінській площі лідер ліберальних демократів Владімір Жириновський роздушив ногою на бруківці декілька „Биг-Маків"

Активісти партії тримали в руках плякати з написами: „Екологічно чистій російській продукції — так, західній отруті — ні!", „ЛДПР стане на шляху наступу країн НАТО воловим контрабандистським фронтом!" та ін.

В. Жириновський сказав, що його партія вимагатиме вислати з країни амбасадорів Бельгії та Великобританії — головних постачальників воловини. На його думку, Державна дума повинна звернутися до уряду зі закликом зменшити імпорт західних харчів у Росію або й відмовитися від них зовсім.

Звелівши комусь зі своїх прихильників купити в „МекДоналдсі" декілька, як він висловився, „хемічних пиріжків", В. Жириновський роздав їх і наказав топтати ногами. Звертаючись до російських дітей, він просив їх „не пити „Фанту", яка пригнічує психіку, а пити російський квас і їсти сибірські пельмені".

З УВАГИ НА ТЕ, ЩО ДОГОВІР ПРО припинення вогню ірляндськими повстанцями був дотриманий, то Британія плянує запросити Шинн Фейн — політичне відділення Ірляндської Республіканської Армії до участи в північноірляндських всепартійних нарад у справі замирення. Початок нарад заплановано на вересень, але чи це буде здійснено, невідомо, бо проти цього виступають провідники Протестантської Юнії, погрожуючи бойкотуванням згаданих нарад.

Уряд Т. Блейра має широку підтримку

Лондон. — Кабінет міністрів на чолі з прем'єром Тоні Блейром виявився найпопулярнішим урядом Великобританії у цьому сторіччі. Таким є вислід перших 100 днів перебування лейбористів при владі. Згідно з останніми опитуваннями громадської думки, 83 відсотки громадян країни задоволені з діяльности Т. Блейра на пості керівника уряду продовж перших трьох місяців його праці.

За цей час кабінет зробив деякі важливі кроки в ділянці управління економічними процесами, досягнув проґресу у мирному вреґулюванні конфлікту в Олстері, підготував безпрецедентні законопроєкти, спрямовані на відновлення парляменту Шотляндії і надання більшої автономії для Вельсу. Також розпочато реформу самого британського парляменту. Новий імпульс до розвитку дістала й зовнішня політика, зокрема щодо Европейського союзу.

Спостерігачі підкреслюють, що Великобританія має тепер впевнений у своїх силах уряд, здатний здійснити глибокі реформи в країні, де консерватизм та історичні традиції становлять основу політичного і соціяльного життя.

Протягом перших 100 днів кабінет Т. Блейра створив атмосферу довір'я між урядом і громадянами, що є найважливішою проблемою будь-якої влади. Досягнуто цього неухильним виконанням передвиборчих обіцянок, включно з відмовою від підвищення податків.

Важливим результатом перших місяців діяльности уряду Т. Блейра є й те, що оновлена лейбористська партія цілком звільнилася від соціялістичної ідеології і перейшла на прагматичний курс захисту інтересів країни в цілому.

Все ж англійські і загальноевропейські газети відзначають, що уряд лейбористів покищо не зустрівся з поважними політичними, економічними і соціяльними проблемами, і невідомо, як він поведе себе в інших, шорсткіших умовах.

Далі зволікають з позначенням українсько-російського кордону

Москва. — Найближчим часом Україна і Росія не мають наміру почінати демаркацію спільного кордону, заявили 27-го серпня на пресконференції міністри закордонних справ обох країн.

Голова зовнішньополітичного відомства України Геннадій Удовенко перебував у Москві з метою поновлення політичного діялогу, розпочатого в травні підписанням двостороннього договору про дружбу і співробітництво. Договір, зокрема, визнав існуючий кордон між двома країнами. На переговорах з міністром закордонних справ Росії Євґенієм Прімаковим підписано лише заяву про договірне правне оформлення кордону.

Українсько-російську групу, яка мала займатися демаркацією кордону, створено ще в серпні минулого року. Представник МЗС України Костянтин Грищенко сказав тоді, що доцільно було б послуговуватись допомогою прикордонних мешканців. У квітні цього року з'явилося повідомлення, що Україна нібито почала позначати кордон в односторонньому порядку. Підтвердження цього, однак, не надходило.

27-го серпня Г. Удовенко зустрівся також з прем'єр-міністром Росії Віктором Черномирдіним і обговорив з ним заходи щодо втілення в життя договору про дружбу і співробітництво. Того самого дня на рівні експертів почалися російсько-українські консультації, присвячені обговоренню різних актуальних питань двосторонніх зв'язків.

Росія відмовилася від закупу українських бомбардувальників

Київ. — Росія вирішила не купувати в України великі стратегічні бомбардувальники, успадковані від колишнього СССР, повідомило 27-го серпня агентство Ройтерс. Про це заявив міністер оборони Росії Ігор Сергєєв під час відвідин Києва, що збігся у часі з маневрами „Морський бріз-97". Москва, як відомо, засудила ці українсько-натовські навчання як ворожі щодо неї.

Після розвалу Совєтського Союзу на території України залишилося 19 літаків типу Ту-160 і 25 бомбардувальників Ту-95. Київ твердить, що його військова доктрина не передбачає використання цих могутніх машин, які можуть долати тисячі кілометрів і перебувати в повітрі 18 годин без заправки пальним.

І. Сергєєв заявив, що проблема ця є надзвичайно складною, однак, за його словами, обидві сторони шукають виходу, прийнятного для кожної з них. Москва твердить, що технічний стан літаків, які вже понад шість років не використовуються, гіршає щораз більше.

Російські агентства новин повідомляли про те, що Київ нібито прийняв оферту Москви за ці літаки у сумі 320-350 млн. дол. Україна, однак, заперечила інформацію, зазначивши, що сума є занадто малою.

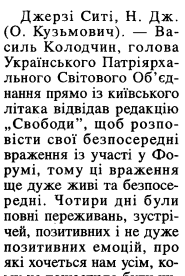
Секретар Ради Національної Безпеки та Оборони України Володимир Горбулін був незадоволений відмовою Росії. „Російська делеґація складається з дуже важливих осіб, але результати [переговорів] не відповідають такому високому представництву", — сказав він.

Міністер оборони Укра-

(Закінчення на стор. 3)

Другий Всесвітній Форум Українців очима делеґата

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Василь Колодчин, голова Українського Патріярхального Світового Об'єднання прямо із київського літака відвідав редакцію „Свободи", щоб розповісти свої безпосередні враження із участі у Форумі, тому ці враження ще дуже живі та безпосередні. Чотири дні були повні переживань, зустрічей, позитивних і не дуже позитивних емоцій, про які хочеться нам усім, кому не пощастило бути цими днями у Києві, знати.

В. Колодчин розповідає про ДВФУ

— Може, почнемо від позитивних вражень, які найбільше залишилися в пам'яті?

— Здається, що найважливішою була нагода зустрітися і обмінятися думками із українцями дослівно із усіх областей України та зі Східної діяспори. Ми зустрічалися товариськи і безпосередньо та могли говорити досхочу. Добре, що відбувся Форум після п'яти років і що взяло в ньому участь стільки українців із усіх усюдів.

— А яка була остаточна кількість делеґатів, крім запрошених?

— Засадничо було їх понад 450, але коли дочислити до того біля 1,200 гостей, що брали участь у всіх зібраннях — то число велике. В тому майже таке саме число делеґатів із західної діяспори, зі східної і з центральних земель. Однак при такій масі прикро було зареєструвати дуже малу кількість молодих людей. Назагал, і серед почесних гостей, і серед

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

НАГОРОДА ДЛЯ НЕМОВЛЯТИ

ХАРКІВ. — Тут 23-го серпня відзначено День міста. Перша дитина, народжена у Харкові в цей день, отримала нагороду — 1,000 американських долярів. Гроші дісталися дівчинці, народженій у родині Валентини і Вячеслава Малевичів. За рішенням міської адміністрації, в одному з банків на ім'я новонародженої дівчинки буде відкрито рахунок, яким вона зможе користуватися після досягнення повноліття. Ще одна дівчинка, першою народжена в Харкові у новорічну ніч на початку 1997 року, отримала однокімнатне помешкання. Батьки назвали її Євгенією на честь голови Харківської обласної і міської адміністрацій Євгена Кушнарьова.

ВИСТАВКА „МАШИНОБУДУВАННЯ-97"

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут 26-го серпня відкрито міжнародну виставку „Машинобудування-97", яку проводять Міністерство Промислової Політики України, а також Дніпропетровська, Запорізька та Львівська обласні державні адміністрації. Свою продукцію представили близько 150 підприємств України, Росії та Білорусі. Представлено на ній також південнокорейські легкові автомобілі „Нубіра" і „Ланус" та американський „Опель-Астра".

ПРОГРАМА „РІДНА ОСЕЛЯ"

ЧЕРНІВЦІ. — Обласна Рада постановила створити цільову програму індивідуального будівництва „Рідна оселя". Передбачено виробити механізм довготривалого кредитування індивідуальних забудовників, терміном до 15 років, при фінансовому забезпеченні за рахунок різних місцевих джерел і податків. Підприємства, які візьмуть участь у здійсненні програми індивідуального будівництва, матимуть пільги в оподаткуванні та придбанні будівельних матеріялів.

ПОЖВАВИТЬСЯ СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З ПАР

КИЇВ. — Південно-Африканська Республіка і Україна плянують розпочати широкомасштабне співробітництво у всіх галузях, зокрема в науково-технічній, торговельній, сільськогосподарській, промисловій оборонній тощо. Про це заявив міністер закордонних справ ПАР Альфред Нзо, який 28-го серпня прибув до Києва з першою офіційною візитою.

ДУХОВІСТЬ СТАНЕ ПРІОРИТЕТНОЮ

КИЇВ. — У своїй соціяльній політиці у 1997-2000 роках Уряд приділятиме особливу увагу духовості. Виступаючи 28-го серпня у клюбі Кабінету Міністрів на традиційній пресконференції, віцепрем'єр-міністер з питань гуманітарної політики Валерій Смолій, сказав, що українське суспільство повинно прийти до усвідомлення того, що духова сфера таки має бути пріоритетною у житті. Це принципове положення, за його словами, займе чільне місце в основних напрямках соціяльної політики, яку тепер випрацьовують. В. Смолій сказав також, що масовий спорт в Україні занедбаний, а ситуація в бібліотечній справі є невтішною. Напередодні навчального року були також проблеми у забезпеченні підручниками школярів.

ВІЙСЬКОВІ ЗВ'ЯЗКИ З РОСІЄЮ БУДУТЬ „ПОЗАБЛЬОКОВІ"

КРИМ. — 28-го серпня, після зустрічі з міністром оборони Росії Ігорем Сергєєвим, Президент Леонід Кучма сказав журналістам, що Україна виступає за співпрацю з Росією у військовій сфері, але не має наміру приєднуватися до очолюваного Москвою Ташкентського договору про колективну безпеку. Як відомо, цей військовий бльок, створений в 1992 році певною мірою на противагу НАТО, об'єднав ряд держав СНД. Президент України сказав І. Сергєєву, що Україна виходить з того, що є позабльоковою державою. Російський міністер, який відвідав Крим і відпочиваючого там Л. Кучму після візиту до Києва, висловив задоволення результатами своєї першої поїздки в Україну. Як відомо, в Києві він заявив, що Росія відмовляється купувати в України стратегічні бомбардувальники, успадковані від колишнього СССР. Л. Кучма підтвердив, що прийняв запрошення президента Бориса Єльцина відвідати Росію з офіційною візитою.

„МОРСЬКИЙ БРІЗ-97" ВСТУПИВ У НАЗЕМНУ ФАЗУ

КИЇВ. — 28-го серпня на полігоні Широкий Лан в Миколаївській області почалася наземна частина українсько-натовських навчань „Морський бріз-97". Об'єднаний батальйон миротворчих сил, морські піхотинці України та ЗСА, підрозділи Міністерства з Надзвичайних Ситуацій України відпрацьовують спільні дії на навчальних місцях польового табору. Мали відбутися також тренування з повітряно-десантної підготови, управління вогнем, організації медичної допомоги. Заступник командувача Військово-морськими силами України з бойової підготови контр-адмірал Юрій Шалит заявив, що навчання „Морський бріз-97" — безцінна практика і досвід, які дозволять у разі необхідності знати, як діяти в тій чи іншій ситуації. Як відомо, Україна перенесла наземну частину навчань у Криму, щоб не дратувати Росію, яка й так засудила ці маневри.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 27-ГО СЕРПНЯ, Ізраїль повідомив про закінчення їхньої чотиритижневої військової бльокади Вифлеєму, чим усунув одну хоч і не велику, але важливу перепону в жидівсько-палестинських спілкуваннях. Виявляється, що кількаденні бридкі сутички між ізраїльськими вояками та розлюченими палестинськими молодцями у Вифлеємі були важливим фактором у згаданому рішенні. Вифлеєм був ізольований від інших міст Західнього берега ріки Йордан ще від 30-го липня, коли то на Єрусалимському базарі терористи здійснили вибух, якого наслідком було не тільки 16 у нічому невинних жертв, сотні поранених, але також кризова ситуація, котра у невідоме спрямувала дотеперішні мирні переговори між палестинцями і жидами. Ізраїль не подав жодних причин свого рішення про закінчення військової бльокади Вифлеєму.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 27-ГО СЕРПНЯ, федеральна лава присяжних віддала до судового розгляду справу Майка Еспі, першого секретаря Сільсько-господарського департаменту, котрого оскаржено в 39 кримінальних злочинах. Згадана лава присяжних зазначила, що М. Еспі, його брат і приятелька прийняли понад 35,000 дол. вартости різнородних дарунків від фірм, які потребували урядових рішень в різних справах. Державні прокуратори стверджують, що М. Еспі діяв проти закону, коли приймав квитки на професійні змагання теніс, футболу, кошівки та інші дарунки, включно з кришталевою вазою, багажем для подорожування, щедрими поїздками по цілій країні, грошовими сумами та 10,000 доляровою пожертвою на неуспішну виборчу кампанію його брата до Конгресу ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Спочатку було слово „Свобода"...

Тут не буде мови про річницю „Свободи", хоч її 100-річчя усе ще відлунює в наших серцях, але як часто навіть без точно устійнених річниць тиснуться слова, спонукані різними рефлексіями, що ними душа реаґує на насушні проблеми дня. А це у зв'язку з недалеким уже перенесенням приміщень „Свободи" із Джерзі Сиґі, Н. Дж., до Парсиппані, Н. Дж.

Джерзі Сиґі було колискою цієї газети, її батьківщиною, її „столицею". Спочатку довгі роки „Свобода" приміщувалася при Ґренд вулиці, а відтак при вулиці Монтґомері. Та за кілька місяців „Свобода" покине свої теперішні приміщення, свій „материк", покине автохтонне місце свого славного заснування, де поклав підстави під її довгий-предовгий шлях тодішній головний редактор о. Григорій Грушка. Незабаром наш часопис опиниться в нових обставинах, нових улаштуваннях.

Щоб пригадати, минуло вже кілька років від сторіччя тріюмфального відзначування існування цієї газети, — вони проявились виявом друкованого слова, влаштуванням ювілейних вечорів. Говоримо про належне їй тріюмфальне відзначування, ця ж бо газета пройшла свій понадстолітній шлях, борючись із великими труднощами, перемагаючи їх і закарбовуючи на трасі отій свою вічну живучість. Тоді перегукувалися такі схвальні твердження, як:

— „Свобода" — це амбасадор і трибун українського народу;

— „Свобода" — це будівничий громадських клітин;

— „Свобода" — це інформативний центр і живчик українського життя;

— „Свобода" — це сторож і оборонець українського імени.

Лунали ще й інші тим подібні епітети.

Д-р Лука Мишуга — колишній видатний редактор „Свободи", який поклав і утвердив криштальні, ідеологічні основи цієї газети, у „Пропам'ятній книзі", виданій у 1936 році з нагоди сороклітнього ювілею Українського Народного Союзу, писав таке: „Та як би не було, а треба було комусь зачати боротьбу з лихом. І ось саме для цієї цілі, себто на те, щоб піднести нашого обездоленого іміґранта духово і морально, щоб його просвітити і піднести його вартість перед американським світом, а крім того освідомити національно й тим вратувати для української національної ідеї — зачато видавати часопис 'Свобода'".

А потім зустрічаємо ще такі знаменні рядки д-ра Мишуги у цій книзі: „Всі ті відомості доходять до 'Свободи' просто з самої України і входять до серця і розуму отих наших земляків і закарпатців, що з роду не чули, що є якась Україна на світі".

Ясно, що тепер на поселеннях уже немає когось, хто б не знав про Україну. Але, як і колись, існує, живе бажання читача начерпувати вістки з газети про Україну чи тутешні українські громади. Бо й справді, коли не „Свобода", то хто розповість читачеві про єдинокровного його брата, його дії, почини, його життя-буття на канві переживань у громаді.

І як завжди буває, появляються голоси дуже прихильні до друкованого слова у „Свободі", є голоси — літеплі, а то й критичні. Але навіть ті останні потрібні — вони бо спонукують до кращої, більш кропіткої праці. Добре що існує критика, значить з вами рахуються, є кого критикувати. Адже ніякий часопис, навіть ґльорифікований „Ню Йорк Таймс", не існує без своїх слабостей, помилок, друкарських „чортиків" чи необ'єктивности.

Але як воно не було б — „Свобода" є і буде, якщо їй допоможе громада бути отим життєдайним чинником, отим життєдайним і потрібним зв'язком поміж Україною і українськими громадами в світі. Щобільш і перш за все — вона є і буде об'єднуючим чинником української спільноти в одне монолітне суцілля. Не треба багато шукати, а лиш переглянути б листи з України до редакції, в яких люди просять, щоб як уже не цілі газети, то принаймні висилати їм із неї витинки.

І в отому переходовому часі для „Свободи" саме пора пригадати про потребу її існування, про її непроминаючу історичну вартість і значення. Треба подумати над цим, якби завербувати до неї якнайбільше передплатників. На те, щоб вікопомною правдою утривалилися слова д-ра Л. Мишуги. Парафразуючи їх, скажемо: конечність існування „Свободи" в цьому, щоб змогла вона передавати відомості „просто із самої України" та з українських спільнот на поселеннях, щоб вони „входили в серця і розуми" всього українського люду.

Євген Іванків

ДВІ ЕКУМЕНІЧНІ ПОДІЇ

У червні ц. р. відбулися дві важливі екуменічні події. Важливі вони особливо для Сходу Европи, а вже, зокрема, для України. 3-го червня появилася „Спільна заява Владик УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ" із закликом до церковно-релігійного замирення між традиційними Українськими Церквами, що буде також скріпленням нашої національної єдности та основ нашої української державности. Український часопис „Голос з-над-Бугу" (ч. 49, 8-го липня 1997 р.) слушно ствердив, що цю спільну заяву Українських Владик „варто без перебільшення розцінювати як історичний документ".

А вже незвичайно важливою історичною подією світового значення мала бути зустріч трьох провідників найголовніших Церков: Папи Римського Івана Павла II, Царгородського Патріярха Вартоломія I і Московського Патріярха Алексія II. Ця заплянована зустріч на 21-ше червня відбулася через відмову православних Патріярхів брати в ній участь. Але і ця невідбута екуменічна зустріч є дуже важливою історичною подією, яка у великій мірі може змінити церковну ситуацію на Сході Европи.

Спільна заява Владик УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ

Цю заяву з 3-го червня 1997 року підписали наступні Владики: Любомир, Єпископ-помічник Глави УГКЦ; Андрій Митрополит, керуючий Львівсько-Сокальської епархії УПЦ-КП; Петро Митрополит, керуючий Львівсько-Галицької Митрополії УАПЦ; Теодосій Єпископ, керуючий Дрогобицько-Самбірської епархії УПЦ-КП. Історичне значення цієї заяви полягає в цьому, що це, мабуть, перший раз представники Українських Церков звернулися спільно до українського народу в справі церковного замирення, не між якимись окремими, чужими собі Церквами, які повинні одна одну толерувати, але між рідними українськими Церквами, вітками єдиної Української Церкви, які принаймні духовно повинні поєднатися напередодні величного ювілею 2000-ліття Христового Різдва. Владик турбують ще далі існуючі конфлікти між окремими парафіями на Львівщині відносно церковного майна. Владики натякають, що всі ті храми повинні бути своєрідною власністю цілого нашого народу, бо вони були побудовані спільно нашими дідами і прадідами і кожний наш храм, без огляду якої власности, повинен бути відкритим для всіх вірних наших Церков.

Але крім маєткових справ є ще інші, багато важливіші речі, на які Владики звернули увагу: підкреслили істоту і велич Христової Церкви, яка має бути „святою і непорочною", а наші храми „повинні бути місцем духовного очищення та християнської любови". Наголошують також потребу плекання християнського українського патріотизму, почуття „великої відповідальности за долю України, яка впродовж віків домагалася стати вільною серед вільних"... стверджують, що „ми можемо і мусимо будувати основи самостійного церковного і державного життя. Христова Церква не може нехтувати цим історичним моментом..."

Важливість українського екуменізму

Це вже виразно наш традиційний релігійно-патріотичний характер цього звернення, який нагадує давніші звернення і послання наших світлих Архипастирів, чи то в Українській Греко-Католицькій, чи Українській Православній Церкві. Дай, Боже, щоб на цьому не закінчилося. Хочемо вірити, що це є тільки початок нового напряму в нашому церковному житті, початок справжнього, так дуже потрібного нам, українського екуменізму.

Про незвичайну потребу для нас українців змагати до церковного, а тим самим і національного поєднання і замирення свідчать найкраще інтенсивні заходи неприхильних нам чужих церковних чинників не допустити до такого поєднання, зберегти серед нас стан ворожнечі і самопоборювання. Якраз десять років тому ми приготовлялися до гідних, величних, а в першій мірі об'єднаних святкувань ювілею Тисячоліття Хрищення України. Але так не сталося, бо це не було в плянах Ватикану. Проводові нашої Церкви доручено офіційно помиритися з польською римо-католицькою ієрархією, а також простягнути руку примирення московському Патріярхові. Але не було чомусь щирих спроб справжнього замирення з проводом УАПЦеркви, хоч відносини між Первоієрархами наших Церков були напружені і таке примирення було конечним. Не тільки, що не було серйозних намагань до нормалізації відносин між обома Українськими Церквами, але були ще нові провокації та образи, щоб не допустити до вияву нашої церковно-релігійної і національної солідарности під час святкувань цього історичного ювілею Тисячоліття Хрищення України. Не було також мови про соборне послання обох наших Церков з нагоди цього важливого ювілею. Святкування Тисячоліття Хрищення України на вільній землі Вашінґтона записалося в історії, нам на сором, як „Роз'єднане Тисячоліття". Про це постарався Ватикан і наш церковний провід, який чужі інтереси поставив вище добра своєї Церкви і свого народу.

І тепер, у незалежній уже Україні теж нам далі накидують різного роду „екуменізми": кажуть нам „брататися" з польськими римо-католиками, з російськими православними та з іншими, тільки не з національно-свідомими православними українцями. Постараймося ударемнити всі ці підступні пляни і ворожі затії та готуймося в дусі справжнього українського екуменізму, національно-релігійної єдности та в дружньому співжитті з нашими сусідами зустрічати світлий ювілей 2000-ліття Народження Спасителя світу.

Чи роздор у „Великій Церковній Трійці"?

Подібно, як і на інтернаціональному форумі „Велика 7-ка" відіграє важливу ролю в політично-економічному житті народів, так і на Сході Европи є „Велика Церковна Трійка", або „Три Рими" (1-ий ориґінальний Рим — Ватикан, 2-ий Рим — Константинопіль і 3-ій Рим — Москва), які не тільки реґулюють, але і контролюють церковну ситуацію у Східній Европі. Хоч вони займаються в першій мірі духовними справами, але їхні методи діяльности є дуже „недуховні", світські: боротьба за владу, впливи, особисті амбіції, нові території, політичні закулісові маніпуляції тощо. Хоч вони співпрацюють і діляться сферами впливів, але також ривалізують, стараються використати один одного для своїх цілей. Найсильнішим партнером є тут Ватикан, найслабшим — Константинопіль.

Тому між Ватиканом і Московською Патріярхією створилася ще особлива форма співпраці, бо їх єднають спільні інтереси щодо України: при допомозі своїх Церков (Польської Римо-Католицької і Московської Православної) поширювати в Україні чужі, не тільки духовні, але і політичні впливи — польські і московські. Українські Церкви (так Православна, як і Греко-Католицька) є для них „неканонічні", чи тільки толеровані, які треба зліквідувати, чи в найкращому випадку зневтралізувати.

Але і тут дійшло до гострих конфліктів між Ватиканом і Москвою, бо Римо-Католицька експансія йде задалеко на Схід і загрожує сфері московських впливів. Московський Патріярх Алексій II виразно заявив, що „Римські місії є політично умотивовані". Цей зудар ватиканських і московських інтересів є безпосередньою причиною невдалої зустрічі Папи хоч би лише з московським Патріярхом (Царгородський Патріярх відмовився раніше). Але тут є ще багато глибші історичні причини цих непорозумінь між Римом і Православним Сходом: постійне наголошування Папою конечности збереження папської необмеженої юрисдикції над цілою Церквою. А це є неприємливе для Православного Сходу, який вважає Папу не якимсь автократом-монархом, тільки „першим серед рівних".

Можливість приїзду Папи в Україну

У зв'язку з новим конфліктом між Ватиканом і Москвою серед нашої спільноти знову виринає питання щодо можливости приїзду Папи в Україну. Багато наших людей очікує великих користей для УГКЦеркви з таких папських відвідин, як, наприклад, визнання Патріярхату, проголошення святим Митрополита Андрея, створення нових епархій тощо. Всі ці надії є дуже нереальні, чи навіть фантастичні, бо таку папську візиту треба б розглядати в цілості ватиканської „остполітики", в якій справи Української Церкви і держави займають чи не останнє місце. Головною метою приїзду Папи в Україну було б напевно поширення і скріплення діяльности Римо-Католицької Церкви (хоча це роблено б дуже дискретно, щоб не звертати загальної уваги). Папа постарався б також відвідати ієрархів Московської Православної Церкви, щоб поліпшити стосунки між обома Церквами. Відвідуючи наші храми, Глава Церкви наголошував би, правдоподібно, конечність співпраці з Польською Римо-Католицькою Церквою і Російською Православною.

Для мільйонів поляків — це була б незвичайна історична подія, незвичайна нагода побачити „польського Папу в польському Львові". З Польщі приїхала б тоді в Україну майже вся латинська ієрархія, численне духовенство і маси паломників. Це був би справді якийсь небувалий тріюмф польського католицизму в Україні. Така ситуація могла б викликати протести і демонстрації. Може бути, що і з тих причин Президент України не запросив Папу відвідати Україну.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про пляшку з водою і чемність

Дивна це річ — мода. Колись я думала, що із словом мода мусить доконче пов'язуватися слово убір, але тепер це поняття поширилося не тільки на спосіб одягу, прийнятий завдяки тому чи іншому славному модельєрові, а також на різні прерізні звичаї, що охоплюють велику кількість людей та наказують їм так чи інакше заховуватися, носити цю чи іншу частину одягу, або слухати лиш таку музику, що підказує її мода.

Отож, з роками ми навчилися, що приходить мода, наприклад, на специфічну музику, як ось на так звану реп музику, на спосіб одягання шапки у хлопців чи на ношення наплечника не на мандрівку в гори, а таки в місті, на щодень.

Більшість із тих примх моди, яка не конче має щось спільного із видумкою модельєрів щодо довжини спіднички чи стилю жіночого одягу, немов пошесть, охоплює молодих людей і стає зобов'язуючою.

Хто ще із нас пам'ятає часи, коли тут була мода у студентів носити перед собою цілу гору шкільних книжок? Сьогодні такого дива вже не побачите. Наплечник — у кожного і то не лише у студентів, але й у звичайних старших громадян. Для молоді це, однак, немов частина однострою, у якому такі характеристичні надто великі „джинси", кінці яких волочаться по землі та обов'язково мусять бути у стріпцях і шапка назадгузь у всіх молодшого віку, хто уважає себе приналежним до чоловічого роду. Деяким тим модам, чи пак звичаям, невідклично вірні лише молоді люди, але деякі опановують нагло і несподівано, немов вогонь, ціле населення. Справді можна хіба дивуватися, чому це так і що стає поштовхом і причиною такої або іншої моди.

Бо скажіть, дорогі читачі, відкіля взялася і чому ця несподівана і всіхобіймаюча мода на постійне питання води? Чи тут працював, як у багатьох інших звичаях, якийсь дуже хитрий „бізнесмен", що вмів спопуляризувати уживання питної води у пляшках? Чи декілька років тому не мали усі люди такої самої спраги і не пили води? Напевно так, але пили її без демонстрації, склянкою наповненою під краном і не видавали десяток долярів на „чисту" воду у пляшках із різними наліпками. А тих різних звичайних вод появляється щораз більше, як і щораз більше є розмірів пляшок. Дослівно усі купують тепер воду у пляшках із відповідною реклямою на наліпках, яка запевняє про чистоту і свіжість води. Мені здавалося, що тут ідеться про те, щоб пити джерельну воду, а не з домішкою хемікалій або ще, не дай Боже, з бактеріями, однак молодший член родини пояснив мені, що ідеться про те, щоб носити зі собою пляшку, а він наприклад, набирає завжди до цієї самої пляшки воду із крану.

До якої міри дійшла ця мода носити зі собою і пити воду із пляшки, побачила я недавно, будучи у церкві. Двоє не так дуже молодих людей прийшло із пляшками води, сіли у лавку і раз-у-раз попивали під час Богослуження. Та й ще вкінці пішли до св. Причастія...

Ось так сильно опанувала ця мода, до речі зовсім нешкідлива, ціле населення, а в тому і нашу спільноту. Цікаве, чому таке нешкідливе явище може набрати такої сили, а от мода на іншу нешкідливу звичку — чемність, щораз більше заникає. Таке питання насунув мені недавній допис у „Свободі" п. з. „Чемність" авторства Любомира Калинича. Автор старається переконати читачів, що і населення Австрії і він сам мають вдоволення із чемности. Може так і є, але, обсервуючи своє оточення, завважую щораз більший брак моди на чемність, на звичайне навіть привітання товариша праці чи будь-кого зустрічного, не говорячи вже про чемне ставлення до інших, може усміх, тепле слово? І це, на жаль особливо вражає в нашій українській громаді, де про чемне слово чи „дякую" навіть не можна згадувати. Здається, немов „людина людині — вовк". І чому так багато злоби, ворожости, нехіті? То може б так з чистою джерельною водою, що її усі так пильно тепер випиваємо у великій кількості, замішалася також чемність?

О-КА

Василь Боднар,
Кірöвоград

„БЕЗСМЕРТЯ МОЄ НЕ ЗАГИНЕ..."

(Україна відзначила 100-річчя Євгена Маланюка)

Журавлі символізували усі заходи повернення ностальгійної душі Євгена Маланюка на береги Дніпра, Інгулу й Синюхи, які ось кілька місяців тривають в Україні. По-справжньому це повернення додому відбувається лише тепер, у рік його сторіччя. В Україні вже видано значну частину поетичної спадщини поета, літературознавчі та історіософські твори, чимало досліджень вітчизняних і закордонних авторів про життя і творчість письменника, проте це не завадило деяким членам комісії з найменувань, ба навіть членам міськовового виконавчого комітету, коли вирішувалося питання про перейменування вулиці в Кіровограді, спочатку пошепки, а потім і вголос запитували: „Кто такой Маланюк, не тот ли бывший из ЦК?.." Вони таки перейменували, підстрахувавшись урядовою постановою та розпорядженням обласної державної адміністрації, коротеньку, на сто метрів вулицю з трьома висотними будинками по один бік і двома училищами та довгою фабричною стіною по другий — відкинувши пропозиції надати ім'я Маланюка одному із центральних проспектів міста, відкинувши саму логіку перейменування: проспект бере початок від будівлі колишнього земського реального училища, в якому майбутній поет навчався вісім років, і прямує на захід, до рідного йому Архангороду (нині Новоархангельська). Та цур їм, тим чиновникам, які за шість років державної незалежности не спромоглися перейменувати жодної вулиці, названої іменами ворогів нашого самостійного життя, — не про них мова...

Кіровоградщина по-справжньому відчула, як шанують українці всього світу одного зі своїх духовних провідників — Євгена Маланюка. На міжнародну наукову конференцію „Євген Маланюк: література, історіософія, культурологія" з'їхалися відомі вчені з Канади й Польщі, Чехії і Словаччини, столиці України і чи не більшості обласних її центрів — понад чотири десятки науковців. Цю цифру варто назвати бодай з огляду на те, що як складно сьогодні, в час економічної скрути, зібрати дослідників: скажімо, в обласній пресі наводився факт — на недавній науковий форум у Харкові, присвячений столітньому ювілеєві українського письменника, прибуло аж... троє гостей.

Два дні роботи конференції засвідчили здобутки вітчизняного і закордонного маланюкознавства та відкрили нові перспективи малознаного досі на материковій Україні поета, історіософа, культуролога.

Вперше на землі свого батька побував син Богдан, громадянин Чехії, інженер-архітектор за фахом, разом з дружиною Євою та сином (онуком Євгена Маланюка) Яном. Всюди, де тільки проходили урочистості, він дякував українцям за шану й пам'ять, якою нині оточили ім'я його батька.

Три дні урочистостей на Кіровоградщині були вщерть наповнені презентаціями, промовами, концертами. Відкриття меморіяльної дошки на будинку машинобудівного технікуму (цей унікальний навчальний заклад, колишнє земське реальне училище, виховав понад два десятки відомих діячів науки й культури українського, польського, білоруського та російського народів — зокрема М. Садовського, Є. Чикаленка, К. Шимановського, Г. Нейгауза, Г. Юру, О. Семененка, Ю. Яновського...), урочисте засідання в залі обласної філармонії і концерт кіровоградських митців (головно вихованців педагогічного університету), представлення виданої до ювілею книги літературознавця й науковця Леоніда Куценка „Ні, вже ніколи не покаюся..." (Євген Маланюк: історія ісходу)" — вартісна презентація на книгу чекає попереду...

Спокійне плесо степової Синюхи чи й бачило коли так багато приїжджих знаменитостей водночас. Ріка, яка снилась усе життя Євгенові Маланюкові... Немає вже хати родинної, лишилися тільки спомини про неї в людей найстаршого покоління, та ще єдина груша на місці колишнього обійстя. Розгубились сліди, як і рід Маланюків: нема прямих нащадків роду не те що у наших степових краях, а й у межах держави. Хоча прізвище повнокровно живе в містечку над Синьою водою: однофамільці головно, далекі відгалуження роду галицького.

Земляки, думається мені, не всі ще однаково сприймають повернення Маланюка — поета, Маланюка — вояка армії УНР, коли й у трибунних промовах представників місцевої влади (с. Торговиця) при словах „творчість Євгена Филимоновича навіки ввійде в скарбницю української літератури" знаходять місце сумніву — „мабуть". Але тут же до сліз зворушує виступ учнів

(Закінчення на стор. 3)

ПОДІЇ

„УКРАЇНСЬКА ЗУСТРІЧ“ У ПАРМІ

Парма, Огайо. — Тут у неділю, 14-го вересня, на пікніковій площі, 7700 Герц ровд, відбудеться т. зв. „Українська зустріч“ великого Клівленду і околиць. Початок о год. 1-ій після полудня. Влаштовує імпрезу місцева парафія св. Андрея.

15-ИЙ З'ЇЗД СТУДЕНТІВ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Кергонксон, Н. Й. — Тут на Союзівці від 12-го до 14-го вересня проходитиме 15-ий з'їзд студентів Зальцбурзької гімназії. Кімнати можна замовляти, телефонуючи на число (914) 626-5641, або висилаючи інформації факсом, число (914) 626-4638.

ВІДЗНАЧЕННЯ 85-ЛІТТЯ ПЛАСТУ

Кергонксон, Н. Й. — Місцева Пластова станиця влаштовує відзначення 85-ліття Пласту святковим полуденком, який відбудеться у неділю, 14-го вересня, в залі церкви св. Трійці після Служби Божої о год. 12-ій дня. Відбудеться доповідь голови Головної Пластової Булави пл. сен. д-ра Юрія Слюсарчука.

КОНФЕРЕНЦІЯ УЗХ

Лігайтон, Па. — Тут від 30-го серпня до 1-го вересня на оселі ім. О. Ольжича проходитиме річна конференція Українського Золотого Хреста. У неділю, 31-го серпня, о год. 1:30 після полудня розпочнеться святковий обід з мистецькою програмою для відзначення 90-ліття від дня народження Олени Теліги. У справі замовлення кімнат слід телефонувати на число (610) 377-4621.

БЕНКЕТ ПОЧЕСТЕЙ

Бенселем, Па. — Сестри Св. Василія Великого і Василіянський Центр Духовности влаштовують бенкет почестей, який відбудеться у п'ятницю, 26-го вересня, за адресою 2201 Гелловей ровд в Бенселем, Па. Відбудеться надання особливих почестей за діяльність у комерційній, освітній, інформаційній, політичній, релігійній та спортовій ділянках, під час якого вшанують Й. Терелю, Л. Рудницького, М. Ганусей, М. Вервір, Дж. Ґарвея, В. Чижовича (посмертно) та А. Пальчук-Ґаріс.

Ціна квитків — 75 дол. від особи, що включає вечерю, напої і вступ на забаву. Гратиме оркестра „Адоніс“. У справі резервації місць слід телефонувати до 12-го вересня до сестер Дороти Енн або Линди Кох, тел. (215) 342-4222.

КРАЙОВА РАДА ПОСЕРЕДНИЦТВА в середу, 27-го серпня, заборонила летунам доставчої фірми Ю-Пі-Ес страйкувати принаймение до початку 1998 року. Це рішення згаданої ради було зумовлене нанесеною втратою прибутків фірмі Ю-Пі-Ес, недавно закінченого 15-денного страйку 190,000 їхніх працівників. Минулої неділі, 24-го серпня, під час переговорів нового контракту, керівництво фірми запропонувало свої умови профспілці їхніх пілотів, які Роберт Мілер, президент Незалежної спілки летунів передав без будь-яких коментарів до голосування 2,000 членству згаданої профспілки. Голосування над цими пропозиціями повинно б відбутися за кілька тижнів.

Другий...

(Закінчення зі стор. 1)

делеґатів ми бачили ці самі обличчя, що п'ять років тому, на першому Форумі, тільки що тепер ці обличчя дещо старші.

— Може, розкажете, як це все відбувалося в тому великому зборі?

— Перший день Форуму відбувався у дуже гарно відновленому Палаці Культури „Україна". Цей день посвячено радше святочній програмі, яку відкрив голова Української Всесвітньої Координаційної Ради Іван Драч, а відтак слово забрав Президент України Леонід Кучма. У 40-хвилинній промові він найсильніше наголосив політичні досягнення України підписанням договорів із сусідами. Звернувши увагу на досі невиплачені платні для великого числа громадян, обіцяв до кінця року цю справу позитивно налагодити, як також обіцяв полегші для українців із діяспори у приїзді на батьківщину та можливістю надати їм почесне громадянство України. Гостро, однак, скритикував, дію Верховної Ради, яка намагається змінити Конституцію, тобто здійснити „конституційний переворот".Слово Президента слухачі прийняли гучними оплесками. Другий промовляв Олександер Мороз, що обмежився лише до короткого привіту від Верховної Ради.

Ми чекали на звітну доповідь дотеперішнього голови УВКР І. Драча, яка однак була насичена поезією, сильно емоційною, але, на жаль, не представляла звіту за дію УВКР за повних п'ять років діяльности від першого Форуму. Не було подано ані звіту із здійсненої праці ані грошевого, ані інших членів проводу чи Контрольної Комісії, так як ми звикли чути на кожних зборах. В дальшому було коротке привітальне слово міністра закордонних справ Геннадія Удовенка, а після нього звітував д-р Дмитро Ціпивник, як голова СКУ, Оксана Соколик голова СФУЖО, В'ячеслав Чорновіл, Володимир Яворівський, Асколь Лозинський, голова УККА, д-р Богдан Шебунчак за неприсутню Уляну Дячук від УАКР, Павло Мовчан, Олександер Десняк, Юрій Рейт, що тепер є головою Европейського Конґресу Українців, та ще інші представники країв чи централь. На тих промовах закінчився перший день форуму, на жаль, без жодного звіту на письмі.

— А як відбувалися так звані „круглі столи", про які ми читали завчасу?

— Наради „круглих столів" відбувалися впродовж двох днів у приміщеннях Національного університету ім. Шевченка. Ці наради були подумані добре, але, зорганізовані слабо, як і цілий форум. Делеґати мали самі призначати себе до участи у круглих столах. У висліді в деяких випадках не було взагалі місця сидіти, бо залі були переповнені. Мене цікавили наради на тему „Духовного об'єднання українських Церков". На них заля не могла вмістити слухачів, а участь у дискусії брали керівники Церков. Діялог зосередився поміж Українською Православною Церквою Київського Патріярхату, і Українською Греко-Католицькою Церквою. Діялог закінчив дуже влучно Владика Любомир Гузар із УГКЦ ствердженням, що коли після тих розмов не буде їхнього продовження у майбутньому, то тут втрачено непотрібно час.

— Чи винесено відповідні резолюції із того так важливого діялогу?

— Резолюції виготовлено, як були вони також із інших „круглих столів", але їх ніхто відтак не мав нагоди відчитати чи послухати. До речі, до успіху „круглих столів" причинилися саме делеґати та їхні думки, які мали також відбитку у висновках. Бачите, в загальному можна було відчути брак пошани до делеґатів, до їхньої участі чи думок. Не згадую тут про те, як хаотично відбувалася реєстрація делеґатів, або їхня участь у всіх імпрезах. Дивним також здавалося брак пошани до учасників делеґатів наших Церков. Для них не було почесних місць, відкриття Форуму не відбувалося молитвою присутніх владик, а лише награною на платівці молитовною піснею і для владик не було місця між президією. Чи це не брак пошани для представників Церков і брак зрозуміння їхньої ролі в загальному об'єднанні, про яке так усі палко говорять?

— Але вернімося до резолюцій. Чи це, що вирішено на нарадах у двох днях, мало відтак відгук на пленумі Форумі?

— На жаль, організатори не взяли того до уваги. Їх не читано, а запропоновані резолюції прочитав Михайло Горинь. Слухачі мали враження, що ця його резолюційна доповідь була виготовлена раніше організаторами Форуму і не мала зв'язку з рішеннями делеґатів. Це були деклярятивні резолюції, в яких ще і відчувалося непевність щодо майбутнього української держави. Все, отже, було радше побожним бажанням, а не конкретними вказівками, які завдання перед нами, членами Форуму. Розуміється, що після прочитання цих т. зв. „резолюцій" піднялися голоси зі залі із різними доповненнями, але на це ніхто не звертав уваги. Нас, що привикли до демократичного способу ведення зборів вражало це диктаторство, яке виявилося відтак і у звіті Номінаційної комісії, що його читав Микола Жулинський, як її голова. І тут не було демократичного голосування, а голова ствердив, що більшість присутніх є за ним прочитаною листою. Це викликало спротив присутніх і сильні оклики „Ганьба", бо делеґати з України бажали бачити в проводі інших людей, як обрано.

— А як із новобраними членами президії із західньої діяспори?

— Про це вам розкаже член Номінаційної комісії Володимир Сохан. Я можу лише ствердити, що ми не зробили ніякого зусилля, щоб підшукати до президії молодших віком осіб, а це дуже було б потрібне.

— А тепер ще зробіть коротко підсумки позитивів і неґативів Форуму.

— Із позитивів я вже підкреслив, що зустрічі, взаємне пізнання між собою було незвичайно корисним моментом. Також незвичайно вдалим були обидва святочні концерти із знаменито підібраною програмою та її виконавцями. Тут було все як треба так організаційно, як і мистецько. Якщо б ми так уміли провадити цілою УВКРадою, як тими концертами, не можна б мати ніякого застереження. Але, на жаль, організатори тим разом не дописали. Брак звітности, правильника нарад, брак проєкту дальшої праці, брак пошани до делеґатів, а зокрема до духовних осіб і брак візії на майбутнє — все це недотягнення, на які не знаходиться оправдання. А при тому якось Президент не згадав ані словом про важливу проблему мови, а відсутність української відчувається на кожному кроці. Зате тотальна присутність російської, зокрема на культурному відтинку. Але з другої сторони можна завважити, що там, де йдеться про офіційні повідомлення, написи, то бачимо їх більше українською мовою, як раніше. В загальному мої враження із перебування в Україні добрі. Можна сказати, що на Україні не є так зле, як загально уважається, але і не є так добре, як ми хотіли б бачити.

— А як ви святкували шосту річницю незалежности у Києві?

— Були Богослужби, покладення вінка при пам'ятнику Шевченка і багато промов. Але і в церквах і при пам'ятнику людей не було багато. Зате вийшли вони дуже численно на „народнє гуляння" на Хрещатик. Не забуваймо, що це не була рівна річниця, не було військової паради, а Президент виїхав. Але відчувалося, що є святочний день. І з таким почуттям ми виїздили.

Завершилася...

(Закінчення зі стор. 1)

літичний страйк з вимогою об'єднати народи. Він також зачитав учасникам віча текст телеграми від лідера комуністів Росії Ґеннадія Зюґанова, який висловив солідарність з боротьбою комуністів Криму та інших областей України проти „гегемоністських" прагнень НАТО, які загрожують розколоти Европу та посилити військово-політичне протистояння на сході континенту. Поширення НАТО на Схід Зюганов назвав „величезною помилкою людства".

Командувач Військово-морськими силами України контр-адмірал Михайло Єжель провів пресову конференцію, на якій зазначив, що „це справа Росії" — брати участь у навчаннях чи ні, однак, на його думку. „було б краще, щоб вона в них брала участь". Адмірал М. Єжель запевнив, що учасники навчань „зброї не використовують і здійснюють лише деякі військові елементи з охорони миротворчого загону в морі". Зокрема, слідкування і витіснення з району дій сил, затримка кораблів, які порушили ембарго.

Навчання спрямовано на відпрацювання дій з надання гуманітарної допомоги під час землетрусу, як колись її надавали міжнародні сили у Вірменії. Українські військові моряки готові до співробітництва з усіма країнами Чорноморського реґіону. В квітні вони провели спільні навчання з російськими моряками і такі ж навчання заплянувано на вересень-жовтень.

На запитання журналістів, чому берегова фаза навчань проводитиметься на полігоні Широкий Лан під Миколаєвом, адмірал відповів, що це менше коштуватиме, оскільки там обладнано всі навчальні місця для таких навчань. Фінансує навчання американська сторона, яка виділила для цієї мети понад 700,000 дол.

Морська фаза навчань закінчилася 27-го серпня. Того ж дня в порту „Південний" біля Одеси проведено висадку миротворчих сил та вивантаження гуманітарного вантажу . Морські піхотинці, зформувавши колону, здійснять піший перехід до місця проведення наземної частини навчань, тобто до навчального центру Широкий Лан. Там підрозділ Міністерства Надзвичайних Ситуацій України та морські піхотинці України і ЗСА відпрацюють спільні дії з надання допомоги потерпілим від стихійного лиха.

Патріярх...

(Закінчення зі стор. 1)

понад 180 парафій у ЗСА та в інших країнах.

Архиєпархіяльний осередок, що міститься в С. Бавнд Бруку та у Френклін Тавншип, заснований у ранніх 1950-их роках. Він є духовим, освітнім і культурним центром всіх православних українців. Варті уваги є такі його місця та установи: Семінарія св. Софії, Церква-Пам'ятник св. ап. Андрія Первозванного, цвинтар св. Андрія, Музей Церкви-Пам'ятника, Український культурний центр та Консисторія, де міститься адміністративна управа Церкви й Бібліотека та історичний будинок родини Фішерів і їх родинний цвинтар.

Приїзд Його Святости заплянований на 4 год. 30 хв. по полудні. Його привітають ієрархи Української Православної Церкви, духовенство православних та інших церков та цивільні визначні особи. Візита включатиме Молебень в Церкві-Пам'ятнику, короткий огляд осередку, включно з історичним будинком Фішерів та Семінарією, і бенкет в Домі Культури.

Патріярх Вартоломей, який розпочинає свою прощу по З'єднаних Стейтах Америки 19-го жовтня, звеличить своєю присутністю урочистості, пов'язані з 75-ою річницею Грецької Православної Архиєпархії, очоленої Архиєпископом Спиридоном, та відвідає більші православні осередки і громади в ЗСА.

Більше інформацій про Українську Православну Церкву ЗСА і її церковний осередок та про відвідини його Вселенським Патріярхом можете отримати в Прес-бюро, телефон (732)356-0090; Факс:(732) 356-5556.

Росія...

(Закінчення зі стор. 1)

їни Олександер Кузьмук повідомив, що обидві сторони міркуватимуть над перетворенням бомбардувальників в інші типи літаків, наприклад, патрульні або розвідувальні. Те, що обидві країни не можуть знайти застосування для бомбардувальників, не є поганим, зазначив О. Кузьмук, додавши, що літаки ці становлять значну потенційну ядерну загрозу.

Оглядач газети „День" Сергій Згурець скептично поставився до слів О. Кузьмука, вважаючи, що головною проблемою є брак грошей. „Якщо Росія не може знайти фонди на закуп цих літаків, то де візьме гроші Україна на перетворення їх в інші типи?", — запитує він.

І. Сєрґєєв, який мав пізніше відвідати Крим, не порушував на переговорах питання маневрів „Морський бріз-97", участь в яких беруть кораблі України, ЗСА, Туреччини, Румунії, Болгарії і Грузії. За словами міністра, його візита збіглася з навчаннями чисто випадково. О. Кузьмук був вдячний російській делеґації за те, що вона не порушувала це питання. „Ми [Україна і Росія] не подібні на ревнивих коханців", — сказав він, додавши, що в жовтні відбудуться українсько-російські морські навчання.

АЛЬМАНАХ УНС'98

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1998 рік, в якому припадають такі роковини, як 200-ліття появи „Енеїди" Івана Котляревського, 80-ліття проголошення Четвертого Універсалу в Києві, 150-річчя заснування Головної Руської Ради та інші. Статті на ці та інші теми редакція прийматиме до розгляду до 15-го вересня ц. р. — **Ред.**

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Рютаро Гашімото, у четвер, 28-го серпня, заявив, що кандидуватиме на другу дворічну каденцію голови правлячої партії Японії, становище, котре запевнює посаду прем'єр-міністра з уваги на перевагу згаданої партії у парляменті. Цю заяву він зробив після відбуття засідання керівної ради Ліберально- демократичної партії. Тому що немає інших кандидатів, Р. Гашімото має запевнений перевибір і офіційно буде призначений головою згаданої партії у четвер, 11-го вересня.

З ВАШІНҐТОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що заплановані в Ню Йорку переговори з Північною Кореєю в справі їхнього експортування ракет відкликано. Північна Корея несподівано відтягнула своїх представників зразу після того, як ЗСА надали право політичного азилю двом їхнім дипломатам з родинами — Чанґ Сунґ Ґіл, амбасадорові Північної Кореї до Єгипту, його братові Ченґ Сунґ Го, торговельному представникові при їхній місії в Парижі. Справа втечі обидвох дипломатів і надання їм політичного азилю Америкою поставила також під знак питання ще й інші заплановані переговори в справі формального закінчення Корейської війни, котрі названо переговорами „партії чотирьох", бо в них мали брати участь обидві Кореї, Китай і ЗСА.

„Безсмертя"...

(Закінчення зі стор. 2)

Новомиргородського ліцею, які самодіяльно зорганізували туристський похід ріками Велика Вись і Синюха, присвятивши його 100-річчю Євгена Маланюка.

Пахучими бузковими й тюльпановими букетами, хлібом-сіллю зустрічали родину Б. Маланюка (Чехія), Юлію Войчишин, Я. Славутича, Ю. Болотенка (Канада), М. Неврлого (Словаччина), Г. Сивоконя, Г. Вервеса, Г. Штоня, Ю. Коваліва, С. Пінчука, Г. Клочека, Надію Миронець, Т. Салигу та багатьох інших гостей свята торговицькі учні, школа яких віднині носитиме ім'я Євгена Маланюка.

Апотеозою відзначення ювілею стало відкриття погруддя Є. Маланюка (автори В. Френчко і А. Мацієвський) у центрі Новоархангельська, освячення й панахида його. Письменник із Кіровограда Володимир Панченко нагадав землякам про дні, з яких почався власне ісход Євгена Маланюка на чужину.

В обласному літературному музеї І. Карпенка-Карого відкрито виставку до ювілею: рідкісні фотографії (Є. Маланюк з У. Самчуком, Г. Костюком, Ю. Шерехом; у колі видавців журналу „Веселка", з дружиною Богумілою та десятирічним сином Богданом...), прижиттєві видання „Остання весна", „Нариси з історії нашої культури", „Поезії", копії рукописів віршів, статтей листів, окремі речі з приватної колекції сина, подаровані музеєві... Це перші експонати, думається, майбутнього музею Євгена Маланюка в невіднайденому ще будинку, де мешкав юний учень реального училища.

Всі українські діти до українських шкіл!

СВІТОВА ЛІҐА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ
з осідком в Канаді
ділиться зі своїм членством та всією українською громадою сумною вісткою, що 16-го серпня 1997 р. на шляху до виконання організаційних обов'язків СЛУПВ, упокоївся в Джерзі Сити, ЗСА.

СВ. П.
ІНЖ.
СТЕПАН ПРОЦИК
нар. 25-го травня 1921 р.

член Головної Управи СЛУПВ, передовий політичний і патріярхальний діяч, принциповий журналіст, видавець і редактор „Незалежного Бюлетеню“, в'язень нацистських тюрем і концтаборів (Тернопіль, Біркенав, Авшвіц, Мавтгавзен, Ебензее).

ПОХОРОНИ відбулися 20-го і 21-го серпня з похоронного заведення Литвин і Литвин, а тлінні останки спочили на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибитій родині, дружині ЛЮБІ, дочці ОКСАНІ і синові РОМАНОВІ та їхнім родинам наші найглибші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА СЛУПВ

Українське відродження Донеччини

На світлині: Олена Башун — зліва, заступник директора Обласної Бібліотеки в Донецькому, та проф. Віра Боднарук, голова ТУМ-Чикаґо, модератор вечора.

Заходами Товариства РУХ-Чикаґо, Редакції Енциклопедії Української Діяспори та Товариства Української Мови ім. Шевченка, в п'ятницю, 25-го липня ц. р., відбулася дуже цікава зустріч з Оленою Башун, заступником директора Обласної Бібліотеки в Донецькому. О. Башун розповіла присутнім про українське національно-культурне відродження Донеччини, яке, в її очах, посувається вперед повним темпом. Вона згадала, що Обласна Бібліотека Донецького має тісний контакт з Канадським Товариством Прихильників України в Торонті, і від них отримала 14,000 книжок українською та англійською мовами. Від Товариства Української Мови в Чикаґо до Обласної Бібліотеки в Донецькому надійшло майже 2,500 українських книжок та журналів за посередництвом Товариства Української Мови в Донецькому. Про це не раз була згадка в місцевій пресі. Виставлені книжки в бібліотеці користуються великою популярністю. Ця популярність надісланої літератури завдячується фактові, що це була незнана література до цих пір, як також тому, що тепер видань українською мовою виходить небагато.

В. Б.
ТУМ-Чикаґо

Інтерв'ю з президентом Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації

Йосиф Велґач став перевибраний президентом Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації на наступні два роки.

Перевибір був одноголосний всіма організаціями в Бразилії, з огляду на велику і позитивну працю, проведену Йосифом Вельґачем. Пропонуємо інтерв'ю, що Президент Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації дав для д-ра Михайла Рубінця, котрий у Бразилії був представником Уряду України в екзилі і тепер кореспондент кількох українських закордонних часописів.

— *Що здійснила Центральна Репрезентація останніми роками?*

— Вона існує вже 12 років. Виконала велику працю у представництві українців в Бразилії перед бразилійськими урядами, як рівнож заохочуючи українські інституції, щоби продовжувати плекати українську культуру.

— *Одна найбільша подія протягом вашої попередньої каденції була візита Президента України до Бразилії. Можете нам про це розповісти?*

— Запрошення і прийняття Президента України Леоніда Кучми було найвищим досягненням, де 25-го жовтня 1996 року українська громада вітала його разом з Президентом Бразилії Фернандо Енріке Кардозо, в бразилійській столиці Бразілія. 26-го жовтня ми вітали Президена Леоніда Кучму в Курітибі, де він відкрив Український Меморіял, що місцева префектура збудувала для вшанування української іміґрації. Був це момент, великої емоції, бо парк, де Президент був прийнятий, був переповнений українцями, що показали свою велику зворушливу любов до Президента вільної України, що було мрією всіх українців і їх спадкоємців.

— *Як українці Бразилії бачать справу українського громадянства?*

— Багато бажало б мати українське громадянство, на що багато інших країн це дозволяють. Але розуміємо, що політичне становище України це покищо унеможливлює. Тому уважаємо, що Україна мусить розв'язати проблему деяких горожан, автентичних українців, що заледве знаходжучись в Бразилії і в інших країнах також, що ніколи не узаконили свою ситуацію в країні в якій проживають, бо очікували, що якогось дня Україна буде вільна і тоді узаконять свою ситуацію в Україні.

Вважаю, що український уряд повинен перевірити ситуацію українських уродженців, бо більшість з них є бездержавні. Безумовно, що це є питання юстиції.

— Будемо говорити трохи про справи, які ви зреалізували на чолі Центральної Репрезентації.

Спільно з міністерством освіти Бразилії і з Університетом Центро-Західнім, ми завели перший пост-градаційний курс української мови. Перший курс почався з 30-ма учнями. Безумовно, це велика подія. Кожного року відзначаємо назалежність України, з масовою участю української громади, як також з бразилійськими властями. Зробили велике зусилля для встановлення амбасади України в Бразилії, як рівнож зібрання фондів в сумі 60,000 долярів на цю справу. Також треба зазначити відкриття ґенерального консульства в Курітибі, в приміщенню відпущеному українцем.

Варто також зазначити проєкт соціяльної допомоги, який розвиваємо для допомоги більш потребуючим, хоча, на жаль, не завжди є можливості для такого виконання.

— *Україна стала вільна. Яку ціль мали б мати українці?*

Головну ціль — незалежність України осягнено. Всі маємо старатися, щоби закріпити Україну, її незалежність, демократичну сисему, щоби українці мали чимраз ліпше життя. Президент Леонід Кучма добре веде цей процес, має компетентних політиків. Українці, які живуть у діяспорі, мають турбуватися, щоби зміцнити українську спільноту в країнах, у яких живуть, стараючись, щоби була об'єднана. Тільки тоді українці будуть визнані в світі. Існує багато осіб, що живуть минулим. З цим час попрощатися.

Йосиф Вельґач: Президент Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації.

Потрібно включатися в модерний світ з представниками нашої спільноти, беручи активну участь у громаді. В такій формі будемо почуватися щораз гордішими, що ми українці як в Україні, так і в діяспорі.

— *Які є проблеми бразилійської спільноти?*

— Наша спільнота має вже більше як 100 років у Бразилії і добре збережена. Українські нащадки почуваються безперечно бразилійцям, але помимо цього не забувають своє походження, що доказують публічно в різних оказіях. Але ми стурбовані частиною нашої спільноти, яка потребує соціяльної допомоги і робимо зусилля, щоби, покращати рівень їх життя. Не є це легко через брак ресурсів, але потрібно розв'язати цю проблему. На це потребуємо зрозуміння в деяких керівництвах, не тільки в Бразилії, але і в цілій нашій діяспорі, що прийшов час посилити нашу громаду, і для цього треба покращити соціяльний стан більш убогих.

— *Наша спільнота в Бразилії є роз'єднана?*

— Ні. Можемо мати деякі особисті розбіжності за якусь проблему. Але коли приходить час зробити зусилля для розв'язання спільної мети, ми єднаємося. Хочу відзначити ролю наших Церков в цім процесі так як греко-католики, очолювані Єпархом Кир Єфремом В. Кривим, як православні, очолювані Єпископом Єремієсем Ференсем, що помимо окремих Церков мають екуменічну політику мирного співжиття. Обі беруть активну участь у громаді, в проєктах, і як публічно, як і особисто, взаємини є шановані в обох сторонах. Це є найбільшим прикладом, бо ми, українці, є релігійні, і Бог є той самий в обох віровизнаннях. Центральна Репрезентація стоїть на цім становищі в релігійних взаєминах, обороняючи єдність всіх українців у Бразилії.

В цьому році українці Бразилії відзначуватимуть 100 років Греко-Католицької Церкви в Бразилії, 25 років Єпархії і 25 років висвячення Єпископа Єфрема. І Центральна Репрезентація відзначуватиме разом зі всіма українцями.

— *Скажіть як Ви бачите дипломатичне представництво України в Бразилії.*

— Українська спільнота в Бразилії є поважна, в числі 400,000 членів. Саме це число вже оправдує, що Україна має амбасаду і консулят. Також Бразилія посідає динамічну економію, знаходячись між 10-ма найбільшими державами світу, а ще більше, є головною країною в „Меркосур". Це дає для Бразилії конкуренційну переваґу. Дипломатичне представництво України, за посередництвом амбасадора Олександра Никоненко намагається дуже серйозно, щоби це все мало успіх. Це праця дуже важка, і ґенеральний віцеконсуль Юрій Татарченко, разом, це все реалізують. Це праця, що не завжди знана для більшости осіб, але є гордістю для України. Коли д-р Олександер Никоненко приїхав зорганізувати амбасаду в Бразилії, ще його незнаючи, ми зобов'язалися дати йому підтримку української громади, насамперед фінансово. Ми гордимося, що Україна має свою амбасаду в Бразилії, як рівнож кожний українець є нашим братом.

— *На закінчення, просимо вас дати своє звернення.*

— Хочу зазначити, що вірю в український народ, що є відповідальний за утвердження незалежности України, і ми певні, що цей процес не має відвороту. Вірю, що Президент Леонід Кучма в керівництві процесу незалежности і утвердження демократії і української нації, буде справжнім українцем.

Апелюю до українських керівників діяспори, щоби працювали, включивши свою громаду в світовому модерному розвитку, даючи повагу для нашого народу. Я певний, що наші керівництва є здібні осягнути цю ціль, шукаючи об'єднання всіх.

— *Господи, так допоможи!*

Д-р М. Рубінець